

Næringskomiteen,
Stortinget

Innspill til Meld. St 27 2019-2020) *Dagligvare og konkurranse – kampen om kundane*

Dagligvareleverandørens forening (DLF) representerer over 100 små og store uavhengige merkevareleverandører innenfor både dagligvare- og serveringsmarkedet.

DLF mener at stortingsmeldingen gir en god beskrivelse av konkurransesituasjonen i dagligvaremarkedet, og av strukturelle hindringer som hindrer en mer effektiv konkurranse. Dagligvareleverandørene ønsker å gi forbrukerne tilgang til et mangfold av produkter til riktig pris, men er avhengige av detaljistsiden. Dagligvaremarkedet i Norge kjennetegnes av svært få kjeder og en stor grad av vertikal integrasjon. Kjedenes kontrollerer store deler av verdikjeden, der både detaljistleddet og grossistfunksjonen eies av kjedene. Dette skaper en søyledannelse i markedet som bidrar til høye etableringshindre for nye aktører og mindre konkurranse enn ønskelig.

Konkurranse i alle ledd

Dersom man ønsker å styrke konkurransen i dagligvaremarkedet må man sørge for at det er reell konkurranse på alle ledd i verdikjeden. I dag er grossist- og distribusjonstjenestene heleid av kjedene. Det gir lite transparente prismodeller på tjenesten og kan være til hinder for valg av mer samfunnsøkonomiske effektive distribusjonsløsninger. Leverandørene må gis frihet til selv å velge distribusjon av varen, uavhengig av forhandlingene om listing. Det vil gi mer transparens i hva tjenesten koster, åpne for konkurranse i utførelsen av distribusjonstjenester og det vil kunne redusere etableringshindrene på detaljistsiden.

- *DLF mener man må legge til rette for lik tilgang til distribusjon på like og konkurransedyktige vilkår*
- *DLF mener at man må åpne for at nye aktører kan konkurrere om å tilby distribusjonstjenester.*
- *DLF mener at leverandørene må gis reell frihet til valg av distribusjonstjenester uavhengig av forhandling om listing av varer*

Konkurranse om offentlige anbud i storhusholdning

Stortingsmeldingen foreslår å splitte opp offentlige anbud innenfor storhusholdning, slik at flere aktører kan være i stand til å konkurrere om å tilby sine varer og tjenester. Det vil gi flere aktører mulighet til å delta i flere anbudskonkurranser, og slik kunne stimulere til økt konkurranse.

- *DLF mener en oppsplitting av offentlige anbud vil kunne styrke konkurransen i storhusholdningsmarkedet.*

Like konkurransevilkår for uavhengige merkevarer og EMV

Innslaget av kjedenes egne varer (EMV) vokser kraftig. I flere tilfeller ser man at EMV ikke konkurrerer på samme vilkår som uavhengige merkevarer. I tillegg kan EMV skape en uheldig situasjon i forhandlingene på grunn av kjedenes doble rolle som både kunde og konkurrent

- *DLF mener at alle varer som tilbys forbruker skal konkurrere på like vilkår.*

Rabatter må komme forbrukerne til gode

I en velfungerende konkurranse vil fremforhandlede rabatter i stor grad følge varen gjennom verdikjeden og ut i butikk. Dersom det ikke er tilfellet vil det kunne gå utover forbruker i form av høyere priser.

- *DLF mener at fremforhandlede rabatter i størst mulig grad må komme forbrukeren til gode.*

Klargjøring av begrunnelsesplikten

DLF støtter forslaget om å kartlegge årsaker til ulike innkjøpsbetingelser mellom kjedene. En begrunnelsesplikt må imidlertid utformes slik at den ivaretar sin hensikt uten å pålegge bedriftene uforholdsmessig ressursbruk.

- *DLF mener at det må klargjøres hvilke aktører begrunnelsesplikten skal gjelde for, når den skal slå inn, hva som er legitime årsaker til ulike innkjøpsbetingelser og hva kartleggingen skal kunne medføre av ressursbruk for aktørene.*

Oslo, 28.10.2020

Dagligvareleverandørenes forening (DLF)
Helge Hasselgård
Adm. direktør

